

О С О Б Е Н О М Н Е Н И Е

на съдията Мария Павлова по к.д. № 4/2004 г.

Подписах решението на Конституционния съд от 7.10.2004 г. по к.д. № 4/2004 г. с особено мнение, поради следните основания:

1. По чл.36 – 36в от ЗСВ.

В искането на пленума на ВКС се твърди, че разпоредбите на чл.36-36в ЗСВ в актуалната им редакция, резултат от действието на ЗИДЗСВ /ДВ, бр.74/2002 г./ и ЗИДЗСВ /ДВ, бр.29/2004 г./, които се отнасят до материалното обезпечаване на органите на съдебната власт, противоречат на чл.8 във връзка с чл.117, ал.2 и 3 от Конституцията, както и на решение №18/1993 г. по к.д. 19/1993 г. /ДВ, бр.1/1994 г./ и решение № 11/2002 г. по к.д. 18/2002 г. /ДВ, бр. 110/2002 г./.

Искането на пленума на ВКС в частта му за претендирана противоконституционност на чл. 36-36в ЗСВ в редакцията им, установена с § 9 от ЗИДЗСВ /ДВ, бр.74/2002 г./, е процесуално недопустимо, поради което следваше да се остави без разглеждане. В тази част искането по настоящето дело се покрива с част от предмета по искането по к.д. № 17/2002 г., подадено също от пленума на ВКС, в което се иска обявяване противоконституционността на цялата глава III от ЗСВ.

Членове 36-36в представляват раздел VI “Съдебни сгради” от глава III на ЗСВ. Спрямо тези и редица други разпоредби искането на ВКС е било отхвърлено с решение № 13 от 2002 г., следователно Конституционният съд е потвърдил тяхната конституционность.

Измененията на чл.36 и 36в от ЗСВ със ЗИДЗСВ /ДВ, бр.29/2004 г./ само доизясняват смисъла и начина на приложение на разпоредбите на чл.36-36в от ЗСВ, което се признава и в решението на КС, поради което няма основание самостоятелно да се иска обявяване противоконституционността им.

Тъй като Конституционният съд разгледа по същество искането по чл.36-36в ЗСВ, в особеното мнение развивам и аргументите за неговото отхвърляне.

В Конституцията въз основа на принципа на чл.8 на органите на съдебната власт е възложено да защитават субективни права и законни интереси на правните субекти, правния и обществен ред, а организацията на стопанисването на държавното имущество е правомощие и задължение на МС – чл.106 К. В съответствие с тези основни идеи в чл.36-36в са уредени задълженията и компетенциите

на министъра на правосъдието да осигурява материалните условия за дейността на органите на съдебната власт. Имотите, използвани от тези органи, са публична държавна собственост. Режимът на обектите на държавна собственост се определя със закон – чл.17, ал.4 от К. Част от законовия режим на тези имоти са и разпоредбите на чл.36-36в ЗСВ. Възлагането на функциите по придобиване и поддържане на имоти, ползвани от органите на съдебната власт, на министъра на правосъдието ги освобождава от несвойствени за тях дейности, които те нямат възможност да осъществяват, поради преките си задължения и липсата на подготвени за тази дейност лица в състава им. В решенията на КС посочени в искането – решение 14/1995 г. и решение 11/2002 г. се потвърждава компетентността на МС чрез определен министър да организира стопанисването на имотите, които се предоставят на органите на съдебната власт. С решение 14/1995 г. КС дава указание при упражняване на правомощията си по чл.106 К Министерският съвет да не пречи на работата на конституционно установени органи и да не засяга техния престиж. Придобиване на собственост, на ограничени вещни права върху недвижими имоти и поддържане на съдебните сгради, представлява организация на стопанисването им по смисъла на решение 11/2002 г., а, т.2 на КС, което според КС може да се осъществява от орган на изпълнителната власт. В искането на пленума на ВКС по к.д. 18/2002 г. се изразява разбирането, че изпълнителната власт в лицето на МС и министъра на правосъдието може да организира стопанисването на имущество, необходимо за функциониране на съдебната власт, единствено като предоставя това стопанисване на съответните органи на магистратурата. Придобиването на съдебни имоти по реда на чл.36-36в ЗСВ става именно за предоставянето им на органите на съдебната власт. Решението на КС по настоящето дело не е в съответствие с решение № 11/2002 г.

Министърът на правосъдието осъществява връзка между съдебната и изпълнителната власт и съществена насока в неговата работа е да отстоява интересите на органите на тази власт за материалното обезпечаване на тяхната дейност. Нелогично е да се предполага, че при разпределение на разходите за капитални вложения той и като председател на ВСС няма да се съобразява с мнението на този орган. В бюджета за 2004 г. това е изрично предвидено и по всяка вероятност такава разпоредба ще има и в бюджета за 2005 г.

Уважаването на искането за целия раздел “Съдебни сгради” означава ЗСВ да остане без никаква уредба на тези важни отношения. Като се има предвид традицията с многогодишно

приложение, именно министърът на правосъдието да осигурява материалните условия за дейността на органите за съдебна власт, обявяването на атакуваните разпоредби за противоконституционни може да има единствено отрицателен ефект.

Предлага се в искането ВСС да поеме функциите на министъра на правосъдието, предвидени в чл.36 ЗСВ. Това предложение е противоконституционно. ВСС е уреден в раздела за съдебната власт в Конституцията и неговите правомощия са да назначава, повишава и освобождава магистрати. Никъде в Конституцията не се споменава за права на ВСС да управлява съдебни имоти. Правомощията на ВСС въз основа на Конституцията – чл.133 К са уредени детайлно в закона за висшия съдебен съвет и в правилника за дейността на ВСС. И в двата акта няма и най-малък намек за такова право на ВСС. Поради специфичните функции на ВСС, в неговия бюджет не следва да се включват и средствата, предназначени за капиталови разходи.

По изложените съображения искането в т.2 следваше да бъде отхвърлено, при условие, че се допуска неговото разглеждане по същество.

2. По чл.196, ал.2 ЗСВ.

Мотивите на КС, че чл.196, ал.2 ЗСВ в редакцията му, установена с § 64 ЗИДЗСВ /ДВ, бр.29/2004 г./, противоречи на Конституцията са неубедителни.

В тази разпоредба не се уреждат въпросите кой включва самостоятелно изготвения от ВСС проекто-бюджет на съдебната власт в проекта за държавен бюджет и кой внася последния в Народното събрание. Член 196, ал.2 ЗСВ урежда едно техническо действие: ВСС “представя в Министерство на финансите” изготвения от него проект. От тази разпоредба, тълкувана систематически във връзка с ал.1,3 и 4 на чл.196 ЗСВ, може да се направи изводът, че към проекто-бюджета, изготвен от МС, се включва като самостоятелна част проекто-бюджетът, изготвен от ВСС. Същественото е, че нито МС, нито министърът на финансите могат да правят корекции по същество в проекто-бюджета на съдебната власт. Поради изложеното чл.196, ал.2 ЗСВ не противоречи на чл.87, ал.2 и чл.117, ал.2 и 3 от Конституцията.

3. По чл.125а, ал.7 ЗСВ.

Разбирането на КС, че в понятието административни ръководители по смисъла на чл.129, ал.5 К се включват и заместниците на административните ръководители, не почива на сериозни и принципни основания. За административни

ръководители по тази разпоредба следва да се считат само лицата изброени в чл.125а, ал.1 от ЗСВ. Само тези лица имат решаваща компетентност при управлението на дейността на органите на съдебната власт. Те извършват по правило и системно дейност по администриране. Техните заместници изпълняват главно подпомагащи, съвещателни функции и само при възлагане или при необходимост заместват ръководителите. Преобладаващата част от дейността на заместниците не се различава от тази, която осъществяват техните колеги, редовите съдии, прокурори и следователи. Поради това няма основание те да бъдат поставяни в по-особено положение със самостоятелен мандат и така да бъде увеличен неколккратно броят на ръководителите в органите на съдебната власт.

Принципът на екипността е справедлив и полезен и намира все по-широко приложение не само в администрацията, но и във всички други области на държавна и обществена дейност.

По изложените съображения в тази част искането следваше да бъде отхвърлено.

7.10.2004 г.

**Проф. Мария Павлова
конституционен съдия**